

Niezmiennym fundamentem przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw są czynniki lokalizacji. Mimo, iż rola poszczególnych czynników uległa zmianie, przewaga konkurencyjna zależy w tej chwili nie od dostępności zasobów czynników produkcji, ale od efektywności ich wykorzystania na poziomie wyższym niż konkurencja. Porter wyróżnia cztery najistotniejsze cechy, które mogą sprzyjać lub utrudniać działalność przedsiębiorstwa i tworzyć przez nie przewagę konkurencyjną w określonej lokalizacji: czynniki wytwórcze, wielkość popytu, przemysły powiązane i wspierające oraz specyfika konkurencji i współpracy między przedsiębiorstwami.

Na wymienione czynniki lokalizacji może wpływać państwo (różnego rodzaju instytucje), zarówno w sposób pozytywny, jak i negatywny. Inwestorzy potrzebują wielu bodźców, aby wybrać odpowiednią dla nich lokalizację inwestycji lub aby nie zrezygnować z prowadzenia działalności w dotychczasowym miejscu. Nie tylko teren inwestycyjny oraz jego poziom uzbrojenia skłania ich do prowadzenia działalności, ale również oferowane zachęty finansowe, przepisy prawne, a także stosunek władz m.in. lokalnych do inwestorów. Instytucje mają istotny wpływ na decyzje inwestycyjne, ponieważ to właśnie one bezpośrednio wpływają na warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Stale postępująca globalizacja doprowadziła do analizy kolejnych założeń dotyczących teorii lokalizacji przedsiębiorstw, w tym także uwzględnienia w procesie lokalizacji inwestycji nie tylko czynników ekonomicznych, ale także ram politycznych oraz otoczenia instytucjonalnego, które tworzone jest głównie przez instytucje otoczenia biznesu (IOB). W kontekście teorii lokalizacji należy również wspomnieć o nowym nurcie ekonomii, a mianowicie o nowej geografii ekonomicznej uwzględniającej przestrzeń w analizach procesów ekonomicznych, a także o pierwszym prawie geografii, które brzmi: „wszystko jest powiązane ze sobą, ale bliższe obiekty są bardziej zależne od siebie, niż te odległe”. Każdy podmiot gospodarczy poszukując miejsca do prowadzenia swojej działalności, wybiera to, które możliwie najlepiej zaspokaja jego potrzeby. Wpływ na to mają przede wszystkim czynniki lokalizacyjne, których oddziaływanie podlega zmianom zarówno pod względem charakteru, jak i względnej ważności. Przyczyny zmian czynników lokalizacji (np. ustrój gospodarczo-polityczny, polityka państwa, postęp naukowo-techniczny i społeczno-gospodarczy, globalizacja gospodarcza) powodują przesunięcie wagi z czynników obejmujących koszty na czynniki związane z informacją. W tym kontekście otoczenie instytucjonalne, może mieć istotny, a niekiedy nawet decydujący wpływ na wybór konkretnego miejsca pod inwestycję. Wszelkiego rodzaju zmiany instytucjonalne oraz instytucje ogółem wpływają na warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Dowodzą tego wyniki badań empirycznych oraz refleksje teoretyczne na temat istotności czynników instytucjonalnych w teorii lokalizacji.

W związku z powyższym należałoby zadać następujące pytanie: Czy działalność poszczególnych instytucji otoczenia biznesu (IOB) wpływa na decyzje lokalizacyjne przedsiębiorstw w Polsce?

Celem głównym badań jest identyfikacja oraz ocena roli i oddziaływania instytucji otoczenia biznesu na lokalizację przedsiębiorstw w Polsce.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych wymaga przyjęcia i zweryfikowania następujących **hipotez badawczych**:

1. Funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu determinuje przestrzenną lokalizację przedsiębiorstw na poziomie gmin.
2. Rośnie rola działań leżących w gestii instytucji otoczenia biznesu w postrzeganiu decyzji lokalizacyjnych przedsiębiorstw.
3. Hierarchia ważności czynników lokalizacji jest odmiennie postrzegana przez przedsiębiorców i kierujących różnymi rodzajami instytucji otoczenia biznesu.

Realizacja celu głównego przyczyni się do rozwoju problematyki analizowanej w ramach teorii lokalizacji, nowej geografii ekonomicznej oraz nowej ekonomii instytucjonalnej, ponieważ istnieje niedostatek dowodów empirycznych dotyczących zależności między działalnością IOB (a także zasięgiem ich oddziaływania), a lokalizacją przedsiębiorstw w Polsce na poziomie lokalnym. Planowane badania są ważne, a podjęty problem badawczy rzadko eksponowany w badaniach naukowych. Należy również zwrócić uwagę na ogromny atut projektu, jakim jest zasięg terytorialny badań obejmujący całą Polskę. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce stale się zmieniają i są zróżnicowane terytorialnie np. rozwój infrastruktury technicznej, poziom zarobków w poszczególnych regionach Polski. W związku z tym, iż rozwój przedsiębiorczości ściśle powiązany jest z rozwojem gospodarczym kraju, wyniki planowanych badań mogą dostarczyć nowej, ale przede wszystkim bardzo cennej wiedzy na temat roli IOB we wspieraniu rozwoju poszczególnych regionów. Zbadanie postrzegania wszystkich czynników lokalizacji przez przedsiębiorstwa oraz IOB stanowi również bardzo ważny element projektu. Badania te mają charakter nowatorski ze względu na brak w literaturze krajowej szczegółowej analizy ekonometrycznej dotyczącej odległości IOB od przedsiębiorstw na terenie Polski.